

Gemeente Renkum

Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Telefoon (026) 33 48 111
Fax (026) 33 48 310

Internet www.renkum.nl

IBAN NL02BNGH0285007076
KvK 09215649

informatiecentrum@vng.nl

Datum 29 januari 2015
Onderwerp Reactie objectief verdeelmodel Jeugdhulp

Geachte heer, mevrouw,

Het Rijk heeft de VNG om advies gevraagd over het objectieve verdeelmodel Jeugdhulp. U heeft aangegeven dat u graag de mening van gemeenten betreft bij dit advies. De opbouw en uitkomst van het model heeft ons sterk verbaasd. Bij dezen willen wij u dan ook graag op de hoogte brengen van onze vragen en opmerkingen bij het objectieve verdeelmodel. Onze reactie heeft betrekking op:

- het ongelukkige moment van invoering van het objectieve verdeelmodel;
- de zwakke basis van het model door het gebruik van vervuilde gegevens;
- de beperkte objectiviteit van het model;
- de achtergrond van de aanzienlijke effecten voor de gemeente Renkum;
- een pleidooi voor een ruime overgangstermijn.

Het ongelukkige moment van invoering van het objectieve verdeelmodel

Sinds afgelopen januari zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdhulp. Er is hard gewerkt om op tijd klaar te zijn voor de nieuwe taken. Dit betekent echter niet dat de transitie al volledig is afgerond. De gegevensoverdracht van de jeugdzorg heeft nog niet volledig plaatsgevonden. Wettelijk en met het oog op de privacy was het niet toegestaan om deze gegevens vóór 1 januari met de gemeenten te delen. Daarnaast hebben aanbieders de mogelijkheid het eerste kwartaal te factureren zonder dat daar contracten met de gemeenten aan ten grondslag liggen. Bovendien hebben de gemeenten in de overgangsperiode te maken met budgetgaranties richting de aanbieders. Dit betekent dat in de loop van 2015 steeds duidelijker wordt hoe de uitgaven voor de jeugdhulp zich ontwikkelen en hoe dit zich verhoudt tot de beschikbare middelen. Nog voordat de gemeenten volledig zijn ingeregeld, worden wij geconfronteerd met de gevolgen van een nieuwe verdeelsystematiek. Dit roept de vraag op waarom na de decentralisatie niet eerst de tijd is genomen voor het registreren en monitoren van gegevens, om vervolgens op basis daarvan vervolgstappen te ondernemen.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk
134630

A.G. (Ati) van Ommeren-Stoffer
(026) 33 48 231
a.van.ommeren@renkum.nl

Bijlage

De zwakke basis van het model door het gebruik van vervuilde gegevens

In 2015 ontvangen gemeenten de middelen voor de jeugdzorg op basis van een historische verdeling. Voor het objectieve verdeelmodel is gezocht naar variabelen die deze historische kosten verklaren en waarmee de basis kan worden gelegd voor een objectieve toewijzing van de middelen. Bekend is dat de historische kostenverdeling gepaard gaat met vervuiling. Kosten waren niet altijd goed toe te rekenen aan de herkomstgemeente. Er is sprake van incidentele uitschieters in de kosten in het peiljaar. Er is gewerkt met aannames ten aanzien van de kosten van behandelingen. Bovendien zijn de gegevens redelijk gedateerd (2011 / 2012).

Wij zijn van mening dat daarmee gekozen is voor een zwakke basis. Bovendien wordt gerekend met herverdeeleeffecten van de objectieve verdeling ten opzichte van de historisch bepaalde budgetten. Dit terwijl nog niet duidelijk is hoe de historische budgetten zich verhouden tot de werkelijke uitgaven. Dit herverdeeleeffect blijft daarmee onzichtbaar.

Wij pleiten daarom voor een herberekening van de historische kosten waarbij gebruik wordt gemaakt van verbeterde gegevens over meerdere jaren.

De beperkte objectiviteit van het model

Met het nu voorliggende hoofdmodel kan ruim driekwart van de verschillen in historische kosten worden herleid naar objectieve kenmerken van gemeenten. Dit betekent dat een kwart van de verschillen niet verklaard wordt. De onderzoekers geven aan dat er betere indicatoren te vinden zijn, maar dat deze nog niet voldoen aan de eisen die worden gesteld aan maatstaven. Deze indicatoren zullen in de loop van de tijd verder ontwikkeld moeten worden. In de tussentijd kiest het Rijk ervoor om te werken met een minder nauwkeurig model. Het lijkt er op dat het financiële risico van het niet goed functioneren van het model bij de gemeenten komt te liggen. Het kan niet de bedoeling zijn dat onze burgers deze consequenties moeten dragen. Welke compensatiemogelijkheden voorziet het rijk wanneer de uitgaven binnen de gemeenten aantoonbaar niet aansluiten bij het model?

Toekomstige bijstellingen binnen het model zullen (opnieuw) leiden tot herverdeeleeffecten. Ook al onderschrijven wij nut en noodzaak van verdere verfijning, dan nog vragen wij dringend uw aandacht voor de onzekerheid die dit met zich meebrengt voor gemeenten.

De achtergrond van de aanzienlijke effecten voor de gemeente Renkum

Het objectieve verdeelmodel leidt voor de gemeente Renkum tot een aanzienlijke afname van de beschikbare middelen Jeugdhulp met 30 %. Dit betreft ruim € 3,2 miljoen. Ter vergelijking: onze jaarlijkse inkomsten uit OZB betreffen € 6,2 miljoen. Dit lijkt een irreële opgave. Graag krijgen wij inzicht in de oorzaken van deze daling en daarmee de (on)mogelijkheden die er zijn om onze uitgaven daadwerkelijk met dit bedrag te verlagen.

In het objectieve verdeelmodel zijn de kosten van groepen met een afwijkend woonplaatsbeginsel (voogdij en 18 plus) buiten beschouwing gelaten. Voor de gemeente Renkum is het aandeel van deze groep binnen het totale budget relatief groot. Dit betekent dat de relatieve afname van de beschikbare middelen voor de jeugdhulp exclusief voogdij en 18 plus nog hoger uitkomt dan de genoemde 30 %. Om nader inzicht te verkrijgen in de effecten per groep, ontvangen wij graag een nadere onderverdeling van de budgetten voor Renkum voor enerzijds voogdij en 18 plus en anderzijds de overige jeugdhulp. Dit zowel binnen het historisch als het objectieve verdeelmodel. In het rapport van Cebeon wordt aangegeven dat de achtergronden van de kostenverschillen bij de gemeenten met de grootste afwijkingen zijn onderzocht. Graag ontvangen wij de uitkomsten van dit onderzoek voor de gemeente Renkum.

Onderwerp

Reactie objectief verdeelmodel jeugd

Datum

29 januari 2015

Ons kenmerk

134630

Pagina

2 van 3

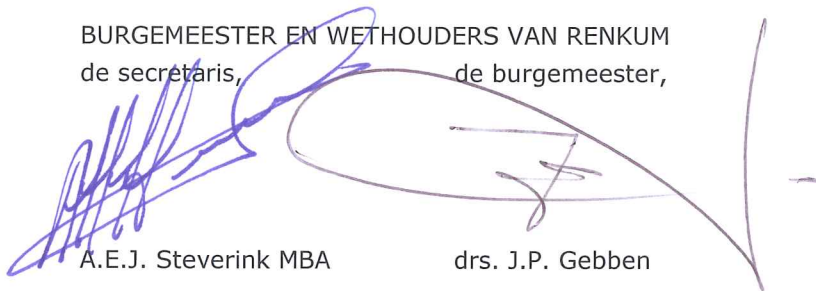
Een pleidooi voor een ruime overgangstermijn

Er wordt bewust gekozen voor een objectief model dat losstaat van "scheefheden zoals deze in het verleden kunnen zijn ontstaan". Gemeenten moeten vrij zijn om hun individuele keuzes te maken, binnen de kaders van de wet. Het model houdt echter geen rekening met aanbod en/of regio-effecten die voorafgaand aan de overdracht van taken aan gemeenten zijn ontstaan. Dit impliceert dat gemeenten in staat zijn om op basis van eigen beleidskeuzes historisch gegroeide verschillen indien gewenst om te buigen. Voor een aantal situaties is dat denkbaar. Wij zijn echter van mening dat er ook situaties zullen zijn, waarbij het ombuigen van historisch gegroeide verschillen niet of slechts op zeer lange termijn mogelijk is. Hoe komt het rijk hier aan tegemoet in de te hanteren overgangstermijn? Ten aanzien van de algemene uitkering is een maximaal herverdeeldeffect van € 15 per inwoner per jaar gebruikelijk. Wordt in deze situatie aangehaakt bij dit uitgangspunt?

Wij denken u hiermee relevante bouwstenen te hebben geleverd voor uw reactie richting het Rijk. Graag horen wij van u op welke wijze u de belangen van de gemeenten verder zult behartigen.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris, de burgemeester,

Handwritten signatures in blue ink. The signature on the left is for A.E.J. Steverink MBA, and the signature on the right is for drs. J.P. Gebben. The signatures are written over the printed names and titles.

A.E.J. Steverink MBA

drs. J.P. Gebben